

2. Mezheplerin Oluşum Dönemi

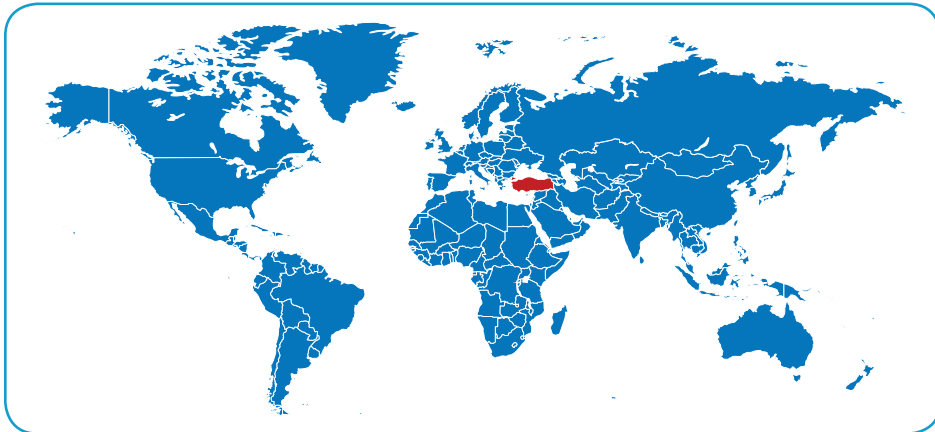
2.1. Fıkıh Mezheplerinin Doğuşunu Hazırlayan Sebepler

Mezheplerin doğuşunu hazırlayan siyasi, sosyal, kültürel ve ilmî sebepler vardır. Mezheplerin bir ekol olarak ortaya çıkmasına sebep olan **sosyal etkenler** şunlardır:

- Müslüman nüfusunun çoğalması.
- Farklı kültüre sahip milletlerin Müslüman olması.
- İslam'ın Endülü's'ten Orta Asya'ya kadar çok geniş bir coğrafyaya yayılması.
- Siyasi, sosyal ve ticari münasebetlerin gelişmesi.
- Yeni toplumsal ihtiyaçların ve fıkhi sorunların ortaya çıkması.

Mezheplerin bir ekol olarak ortaya çıkmasına neden olan **ilmî etkenler** ise şunlardır:

- Farklı ilmî yaklaşımların ön plana çıktığı ilim merkezlerinin kurulması.
- Müteâriz (çelişkili görünen) nasların anlaşılmasında ve yorumlanmasındaki ihtilaflar.
- Nasların sübutu: müctehidlerin bazı hadislerle ulaşması veya ulaşamamasından kaynaklanan ihtilaflar.
- Hüküm çıkarma metotlarındaki (usul) farklılıklar.
- Âlimler arasındaki farklı bakış açıları ve ilmî tartışmalar.

Günümüzde İslam dünyanın her tarafına yayılmıştır.